

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีผลต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ซึ่งมีสมมติฐาน ดังนี้ สมมติฐานในการวิจัย

1. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จะมีคะแนนการมีส่วนร่วม สูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
2. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จะมีคะแนนการควบคุมสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
3. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการผูกพันสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
4. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มควบคุม
5. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการควบคุมสูงกว่ากลุ่มควบคุม
6. หลังการทดลองกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการผูกพันสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 2 (ก่อนการทดลอง) แสดง ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจากแบบวัด ไฟโร-บี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม (Inclusion-I), ด้านการควบคุม (Control-C) และด้านการผูกพัน (Affection-A) ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 (กลุ่มทดลอง) แสดง ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจากแบบวัด ไฟโร-บี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม (Inclusion-I), ด้านการควบคุม (Control-C) และด้านการผูกพัน (Affection-A) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 (หลังทดลอง) แสดง ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จากแบบวัด ไฟโร-บี (FIRO-B) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม (Inclusion-I), ด้านการควบคุม (Control-C) และด้านการผูกพัน (Affection-A) สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐาน ข้อที่ 1 ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดแล้วว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วม เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ จาก $\bar{x} = 2.63$ ซึ่งเป็นคะแนนต่ำ เพิ่มขึ้นเป็น $\bar{x} = 10.00$ ซึ่งเป็นคะแนนระดับกลาง และสนับสนุนสมมติฐาน ข้อที่ 2 ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดแล้วว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการควบคุม เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ จาก $\bar{x} = 3.00$ ซึ่งเป็นคะแนนต่ำ เพิ่มขึ้นเป็น $\bar{x} = 6.38$ ซึ่งเป็นคะแนนระดับกลางและพบว่า และสนับสนุนสมมติฐาน ข้อที่ 3 ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดแล้วว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการผูกพัน เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ จาก $\bar{x} = 3.50$ ซึ่งเป็นคะแนนต่ำ เพิ่มขึ้นเป็น $\bar{x} = 6.38$ ซึ่งเป็นคะแนนระดับกลาง

ในการอภิปรายผลผู้วิจัยขออภิปรายการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการที่เกิดขึ้นในกลุ่ม ในแต่ละด้าน คือการมีส่วนร่วม การควบคุม และการผูกพัน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วม

พัฒนาการของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในด้านการมีส่วนร่วมเริ่มจากการที่สมาชิกกลุ่มเป็นพวกสังคมน้อย (Undersocial) ดังจะเห็นได้จากประโยคคำพูดและพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ปิ่น : ตอนนั้นมันเฉย ๆ นะ เพื่อนชวนไปไหนก็ไม่อยากไป ไม่เคยไปไหนเลย อยู่แต่ในบ้าน เมื่อก่อนนะ ออกไปหน้าบ้านยังไม่เคยไปเลย อยู่ที่นี่ก็ไม่เคยออกไปไหนเลย

พล : ผมไม่ชอบคนเยอะ แม้แต่ไปตลาดผมยังไม่กล้าไปเลย เคยไปครั้งหนึ่ง โอ้โฮ มันล้น ผมอายมาก ผมรู้สึกว่า คนมองผม ผมก้มหน้าตลอด ผมคิดว่าเขารังเกียจผม เวลาผมเดินคนเขาก็จะหลบผม (เมื่อพูดประโยคหนึ่งจบพลก็จะนั่งก้มหน้าไม่กล้าประสานสายตา)

ลธิธิผล : เวลาไปไหนกับเพื่อน ผู้รู้สึกเป็นตัวตลก ให้เพื่อนล้ออยู่เรื่อยเลย ผมไม่ชอบเลย

วัฒน์ : ชีวิตผม มีเหตุการณ์บางอย่างที่บอกไม่ได้ ทำให้ผมรู้สึกอึดอัดเมื่ออยู่ใกล้

คนอื่น ผมต้องหนีออกมาอยู่คนเดียว (ในช่วงแรกของการดำเนินกลุ่ม วัลน์จะนั่งห่างจากสมาชิกคนอื่นมาก และจะเลือกนั่งติดผนังห้อง เวลา นักรับประทานอาหารว่างก็จะแยกไปนั่งคนเดียว)

ลักษณะของสมาชิกที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุสท์ (Schutz, 1968) ที่ได้กล่าวถึง แบบของการมีส่วนร่วมประเภทพวกสังคมน้อย (Undersocial) ว่าเป็นพวกที่มีแนวโน้มที่คิดถึงแต่ตัวเอง คิดเสมอว่า ไม่มีใครสนใจและเข้าใจว่าไม่มีใครเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง กังวลอย่างลึกซึ้งว่า ตนไม่มีคุณค่า จึงพยายามปลีกตัวไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นด้วยความกลัวว่าจะไม่มีใครสนใจ และเอาใจใส่ตน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการสังเกตของแอนเดอร์สัน และออกโต (Anderson and Otto, 1984) ที่สังเกตพฤติกรรมเข้ากลุ่มของคนที่พบว่า บ่อยครั้งที่คนพิการจะหลีกเลี่ยง การสมาคมใกล้ชิดกับคนพิการคนอื่น

ด้วยประโยคคำพูดของสมาชิกที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะมีพฤติกรรมแยกตัว และมองตนเอง (Self Concept) ในทางลบ เช่น คิดว่าตนเป็นบุคคลน่ารังเกียจ จึงหลีกเลี่ยงที่จะคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตนไม่มีคุณค่าพอที่บุคคลอื่นจะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งเป็นอัตมโนทัศน์ (Self Concept) และการรู้สึกมีคุณค่าของตน (Self Esteem) ลดลง ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกปรับตัวไม่ได้ เมื่อเกิดการสูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่างบุคคล โดยเอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศของความน่าไว้วางใจ (Trust) ด้วยการแสดงถึงความจริงใจ ใส่ใจด้วยการตั้งใจฟัง สะท้อนความรู้สึก ให้สมาชิกกลุ่มรับรู้ว่าคุณนำกลุ่มเข้าใจในตัวสมาชิก ด้วยท่าทีที่อบอุ่น แสดงความเป็นมิตร ซึ่งจะทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ซึ่งเป็นขั้นสร้างความมั่นคงปลอดภัย (The security stage) โดยใช้กิจกรรมความลับ 3 ประการดังจะเห็นได้จากบทสนทนาต่อไปนี้

วิน : คิดคนเดียว ไม่พูดกับใคร มันอึดอัดนะ บางครั้งคิดคนเดียว ความคิดมันลงตัว อึดอัดตายเลย ต้องการที่ปรึกษา

ผู้นำกลุ่ม: วิน มีประสบการณ์ นอจะเล่าให้ฟังได้มั้ย เกี่ยวกับการปรึกษาคนอื่น

วิน : ก็เรื่องความลับนี่ละ ตอนอยู่ ม.2 อยู่หอพักแล้วไปทำกระดาษต้นไม้ของอาจารย์แตก เพื่อนคนหนึ่งมาเห็น ก็ได้พูดระบายให้เขาฟัง เขาก็เห็นใจเรา นออาจารย์ถามใครทำแตก เขาก็ไม่บอกอาจารย์ ทำให้รู้ว่า เพื่อน

คนนี้ไว้ใจได้แต่ตอนหลัง ผมก็ไปบอกอาจารย์ว่า ผมทำตก อาจารย์ก็ไม่ว่าอะไร

ผู้นำกลุ่ม: เพื่อนสนิทที่น่าไว้ใจ นอกจากจะดูว่า มีนิสัยคล้าย ๆ กัน ก็ยังต้องดูว่า ความจริงใจของเขาอีก

วิน : ความจริงใจไม่ใช่ความจริง

เสริฐ : พ่อ แม่ มีความจริงใจแน่นอน

วิน : ไม่แน่หรอก ไม่จำเป็นต้องเป็น พ่อแม่คนอื่นเราก็ไว้ใจได้เหมือนกัน แต่ ความคิดของคนเราอาจไม่เหมือนกัน สังเกตพฤติกรรมของเขาดีกว่า ว่า น่าไว้ใจมั๊ย

ผู้นำกลุ่ม: วินคิดว่าใครก็ได้ที่เราจะไว้ใจเขาได้ โดยศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมนิสัยของเขา

วิน : ตอนนี้ พ่อแม่ก็ไม่อยู่กับเรา เรามีแต่เพื่อน เพื่อนจะช่วยได้พอสมควร

ผู้นำกลุ่ม: เอื้ออำนวยให้สมาชิก มีการสำรวจตนเอง (self exploration) สำรวจความคิด และความรู้สึกของตนเองในเรื่องสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้คำถามเปิด และเอื้ออำนวยให้มีการเปิดเผยตนเอง (self disclosure) โดยผ่านกิจกรรม "สัญลักษณ์ของฉัน" และ "ถนนชีวิต" ซึ่งความคิดและความรู้สึกที่สมาชิกเปิดเผยออกมานั้นทำให้สัมพันธ์ระหว่างบุคคลในส่วนซ่อนเร้น (Hidden) ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามแบบหน้าต่างโจฮารี (Johari Window) ให้ไปสู่ส่วนเปิดเผย (Open) ให้ขยายมากขึ้น (Luft, 1970 cited by Trotzer, 1977) ดังคำพูดของสมาชิกข้างต้น

ผู้นำกลุ่ม: เอื้ออำนวยให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์โดยให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งสิ่งที่สมาชิกได้รับข้อมูลย้อนกลับนั้นจะทำให้สัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสมาชิกในส่วนของจุดบอด (Blind) ซึ่งเป็นรูปแบบสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามแบบหน้าต่างโจฮารี (Johari Window) ไปสู่ส่วนเปิดเผย (Open) ให้ ขยายมากขึ้น (Luft, 1970 cited by Trotzer, 1977) ดังจะเห็นได้จากคำพูดของสมาชิก ดังนี้

บิณฑ์ : ถ้าไม่กล้าออกไปข้างนอกแล้วความฝันของนายจะเป็นจริงได้อย่างไร แล้วเวลาต้องไปซื้ออาหารห้อยละ จะทำยังไง

พล : ก็ให้คนอื่นไป

เสริฐ : เราจะอาศัยคนอื่นตลอดชีวิตเลยหรือ

ผล : เจียบ

ผู้นำกลุ่ม: ผลคิดจะให้คนอื่นออกไปติดต่อกับโลกภายนอกแทนผลตลอดไปหรือ

ผล : ผมก็ไม่กล้าออกไปข้างนอก เวลาผมเดินสวนกับคนอื่น ผมก้มหน้าไม่กล้ามองหน้าเขา

ผู้นำกลุ่ม: ผลรู้สึกอาย

ผล : ผมมีความรู้สึกว่ายาวเหมือนตัวประหลาด

เมื่อสมาชิกกลุ่มสามารถเป็นเผยตนเอง (self disclosure) และได้รับข้อมูลย้อนกลับ (feedback) สมาชิกจะเกิดการยอมรับตนเอง (self acceptance) และยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะทำให้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลดำเนินเข้าสู่ขั้นการยอมรับ (The acceptance stage) ในกระแสความเคลื่อนไหวของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เมื่อบุคคลสมาชิกกลุ่มได้รับการยอมรับอย่างจริงจังจากสมาชิกคนอื่น ซึ่งจะทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (basic human need) ตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) ในขั้นความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (love and belonging need) ซึ่งจะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ รู้สึกเป็นอิสระ สามารถยอมรับความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้าง และจริงจัง อันจะเป็นผลทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับการตอบสนอง ขั้นความต้องการการมองเห็นคุณค่าของตน (self esteem need) ทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกว่าตนมีคุณค่า (self esteem) และจากการที่ผู้นำกลุ่มเอื้ออำนวยให้ สมาชิกกลุ่มร่วมเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัว (personal sharing) โดยผ่านกิจกรรม "ถนนชีวิต" สมาชิกกลุ่มจะมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ซึ่งก็คือสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเริ่มเข้าสู่ ขั้นความรับผิดชอบ (The responsibility stage) ซึ่งจะเห็นได้จากประโยคคำพูดของสมาชิกกลุ่มดังต่อไปนี้

ผล : ผมอยากไปไหนมาไหนได้อย่างคนอื่น เพราะวันหนึ่ง ถ้าผมอยากเป็นช่างวิทย์ ช่างโทรทัศน์ ผมต้องเจอคนเฮอะ และไปซื้อของอย่างที่ว่าจริงๆ

เนื่องจากสมาชิกกลุ่มรู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับ และรู้สึกว่าตนมีคุณค่าจากการได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ทำให้รู้สึกมีความมั่นคง กล้าที่จะแสดงออกในการมีส่วนร่วมมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากประโยคคำพูด และพฤติกรรมดังนี้

ผล : ผมจะฝีกออกไปข้างนอกดู จะเริ่มไปตลาดก่อน

พฤติกรรมที่สังเกต : ในช่วงแรก ๆ ของการเข้ากลุ่ม ผลไม่ค่อยพูด เวลาพูดเสียงสั้น พูดอีกอีก

และกัมน้ำตลอดเวลาที่พูด แต่เมื่อกลุ่มดำเนินต่อไปถึงครั้งที่ 4 เป็นต้นไป พลเริ่มกล้านัดกับคนอื่นมากขึ้น

วัลน์ : เราจะพยายามฝึกอยู่กับคนอื่น จะคิดว่าเวลาเรียนมีนายนั่งอยู่ใกล้

พฤติกรรมที่สังเกต : วัลน์มักจะนั่งห่างจากเพื่อนสมาชิกกลุ่ม บ่อยครั้งที่วัลน์แยกตัวไปนั่งอยู่มุมห้อง เวลารับประทานอาหารว่าง วัลน์จะนั่งคนเดียว เมื่อกลุ่มดำเนินถึงครั้งที่ 7 วัลน์จะขยับเข้ามาในกลุ่มเวลาพูดคุยในกลุ่ม เริ่มมีรอยยิ้มมากขึ้น และเมื่อรับประทานอาหารว่างครั้งสุดท้าย ของการดำเนินกลุ่ม วัลน์นั่งรับประทานอาหารว่างกับเพื่อน ๆ

ด้านการควบคุม (Control-C)

บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะในกลุ่มทดลอง มีคะแนนด้านการควบคุมเพิ่มขึ้นจากคะแนนการควบคุมระดับต่ำ ($\bar{x} = 3.00$) เป็นคะแนนระดับกลางค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 6.28$) เป็นผลจาก พัฒนาการของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลใน ด้านการควบคุม ที่เริ่มจากการที่สมาชิกกลุ่ม เป็นพวกที่มีพฤติกรรมแบบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ (abdicate) ดังจะเห็นได้จากประโยคคำพูด และพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ปิ่น : อยู่ที่นั่นก็ดีมีแต่พวกเรากันเองเหมือน ๆ กัน แต่ไม่ชอบเวลาเข้าไปไหน ไม่ชอบเลยแต่ก็ต้องไป กลัวเขาว่าเอา

สิทธิผล : เวลาไปกับเพื่อนต้องยอมให้เขาล้อให้เขาหัวเราะ บางทีเขาก็ใช้ให้ทำโน่นทำนี่ ก็ต้องยอมเขานะเพราะอยากไปกับเขากลับไม่ให้ไป ไปกับคนอื่นก็ไม่กล้า

ลักษณะเช่นนี้ของสมาชิกเป็นลักษณะเดียวกับลักษณะที่ชูลท์ (Schutz, 1977) กล่าวว่า เป็นพวกที่มีพฤติกรรมแบบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ (abdicate) พวกนี้จะมีลักษณะเป็นผู้ตาม และอยู่ในความควบคุมของผู้อื่น เพราะเกรงว่าจะไม่ได้รับความช่วยเหลือ ด้วยความรู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่าไม่มีความสามารถที่จะรับผิดชอบอะไร ซึ่งตรงกับธรรมชาติของสมาชิกกลุ่มประเภทยอมตาม (submissiveness) ตามที่ ทรอตเซอร์ (Trotzler, 1997) ได้กล่าวไว้ว่าสมาชิกประเภทนี้ มีความต้องการที่จะให้คนอื่นบอกเขาว่าควรจะทำอย่างไร และไม่กล้าที่จะแสดงสิทธิของตนเอง และเมื่อสมาชิกกลุ่ม ได้รับการใส่ใจ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกคนอื่น และยอมรับว่าสมาชิกคนอื่นว่ามีความจริงใจต่อตนเอง และผู้นำกลุ่มเอื้ออำนวยให้สมาชิกเรียนรู้ตนโดยการได้รับ

ข้อมูลย้อนกลับ ดังจะเห็นได้จากคำพูดดังนี้

ผู้นำกลุ่ม : สิทธิผล เจ็บปวดที่เพื่อนล้อ

สิทธิผล : ใช้ครับ ถ้าไม่ไปกับเขา ก็ไม่มีใครเลย ไม่กล้าไปกับคนอื่นด้วย

เสริฐ : เราเคยเป็นอย่างนายนะ นายกลัวไม่มีเพื่อนใช้มั๊ย

สิทธิผล : ใช้เรากลับไม่มีเพื่อน ก็เป็นแบบเราใครเขาจะเป็นเพื่อนด้วย เพื่อนก็มี
กลุ่มนี้กลุ่มเดียว

เมื่อสมาชิกกลุ่มเกิดการยอมรับซึ่งกันและกันแล้ว จะทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกเป็นอิสระ (independent) รับรู้ว่าคุณมีความสามารถมีศักยภาพ จึงกล้าจะแสดงออก เปลี่ยนจากความคิดพึ่งพาคนอื่น (dependent) ความรู้สึกอิสระ (independent) ตัดสินใจได้ว่าเมื่อใดควรทำตามผู้อื่นเมื่อใดควรรอคอยผู้อื่น ซึ่งเป็นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลประเภท ชอบความเสมอภาค (democrat) สังเกตได้จากคำพูด และการแสดงออก ดังนี้

สิทธิผล : เวลาไปกับเพื่อนต้องยอมให้เขาล้อ ให้เขาหัวเราะ บางทีเขาก็ใช้
ทำโน่นทำนี่ก็ต้องยอมเขา เพราะอยากไปกับเขา กลัวเขาไม่ให้ไป ไปกับ
คนอื่นก็ไม่กล้า

ผู้นำกลุ่ม : สิทธิผล เจ็บปวด ที่เพื่อนล้อ หัวเราะเฮฮา

สิทธิผล : ใช้ครับถ้าไม่ไปกับเขา ก็ไม่มีใครเลย ไม่กล้าไปกับคนอื่นด้วย

เสริฐ : เราเคยเป็นอย่างนายนะ นายกลัวไม่มีเพื่อนใช้มั๊ย

สิทธิผล : ใช้เรากลับไม่มีเพื่อน ก็เป็นแบบเรา ใครเขาจะเป็นเพื่อนด้วย เพื่อน
ก็มีกลุ่มนี้กลุ่มเดียว

บิณฑ์ : ทำไมนายไม่บอกเพื่อนให้เข้าใจ ว่าไม่ชอบ เพื่อนกันก็น่าจะเข้าใจ

สิทธิผล : เราไม่กล้าบอก กลัวเขาไม่คบด้วย

ผู้นำกลุ่ม : เสริฐคะ เคยมีประสบการณ์อย่าง สิทธิผล ลองเล่าให้ฟังหน่อยนะ

เสริฐ : เคยกลัวไม่มีเพื่อนใจ แต่พอคบกันไป ก็รู้ว่าเขาจริงใจ เขาล้อบ้างก็
ไม่เป็นไร เราก็เป็นอย่างที่เขาล้อกันจริง ๆ นั่นนา ถ้าเรายอมรับ
ตัวเราเอง เราจะไม่รู้สึกอะไร เขาก็เลิกล้อไปเอง ตอนหลังเราก็
บอกเขา เขาก็เข้าใจ ถ้าเขาจริงใจกับเราเขาไม่เลิกคบเราหรอก

สิทธิผล : เพื่อนคนนี้ก็คบมานาน จริงใจนะจริงใจแน่ เขาน่าจะรู้ว่าไม่ชอบแต่
ไม่เคยพูดกันจริง ๆ ลักที

ผู้นำกลุ่ม : สิทธิผลตัดสินใจจะบอกเพื่อน ไม่ชอบให้ล้อเลียนและจะต้องยอมเพื่อน
สิทธิผล : ครับ ผมต้องกล้า ๆ หน่อย แต่จะลองดู

ด้านการผูกพัน (Affection-A)

บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ มีคะแนนด้านการผูกพันเพิ่มขึ้น หมายถึงการที่สมาชิก
มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในลักษณะของความสนิทสนม หรือความผูกพันมากขึ้นเป็นผลจากการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่จะช่วย พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในด้านการผูกพันที่เริ่ม
จากการที่สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกไม่ไว้วางใจ และไม่สนิทสนมกับใคร ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับพวก
ที่มีพฤติกรรมด้านการผูกพันน้อย (Underpersonal) ดังจะเห็นได้จากประโยคคำพูดและ
พฤติกรรมดังต่อไปนี้

สิทธิผล : เรื่องเพื่อนผู้หญิง ไม่ต้องพูดถึง ผมมีสภาพเป็นอย่างนี้ ใครเขาจะมา
สนใจ จะหาเพื่อนยังยากเลย

บิณฑ์ : เราก็ไม่เคยคิด เอาตัวเองให้รอดก่อนเถอะ คิดแต่ว่าจะทำยังไงให้
เลี้ยงตัวเองได้

วิน : ก่อนจะมาที่นี่ แม้แต่คนแถวบ้านคุณถูกว่า "คนพิการอย่างแกมีปัญหาเรียน
ได้หรือ" ผมคิดขึ้นมาที่ไรก็แค้น กลับเมื่อไหร่ ก็ไม่อยากจะยุ่งเกี่ยวกับ
เลย คนนี้น่ะ

เสรีจ : พวกเรายังไม่ไว้วางใจกันเลย ผมเชื่ออย่างนั้นๆ แต่ละคนอาจคิดไม่
เหมือนกัน

สววย : พวกเรายังไม่มีความไว้วางใจต่อกันเลยอึดอัดไม่อยากเล่าเรื่องของตัวเอง

สววย : ตอนนั้นอยู่กับพี่สาว มีพวกนักศึกษาแพทย์มานุเคราะห์ด้วย ประทับใจมากเลย
พวกพี่เขาไม่รังเกียจสววยเลย

สัมพันธภาพที่เพิ่มขึ้น เป็นพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่ม และสมาชิกที่
อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความอบอุ่น ทำที่ที่เป็นมิตร เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้าใจ
ตนเองและผู้อื่น มีโอกาสได้สำรวจความคิดและความรู้สึกของตนเองจนสามารถพิจารณาปัญหา
และด้วยบรรยากาศของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยทำที่ที่เป็นมิตร และอบอุ่นของผู้นำกลุ่ม
ดังจะเห็นได้จากแผนภูมิที่ 1 ในภาคผนวก ข ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่ดีของสมาชิกที่มีต่อ
ผู้นำกลุ่ม ซึ่งหมายถึง การที่สมาชิกรู้ถึงการแสดงออกที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน กล่าวคือสมาชิก

มีความรู้สึกว่าคุณกลุ่มมีความจริงใจ เห็นอกเห็นใจสมาชิก มีท่าทีที่อบอุ่นไว้วางใจ ให้ความใส่ใจ พร้อมทั้งมีความไว้วางใจในการรับรู้ สามารถเข้าใจตลอดจนยอมรับสมาชิก ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะทำให้สมาชิกมีความคุ้นเคย และสนิทสนมผูกพันต่อกันมากขึ้น ดังประโยคคำพูดของสมาชิกต่อไปนี้

วิน : เราเป็นห่วงวัลณ์ อยากรจะให้วัลณ์พยายามและมีความมั่นใจมากกว่านี้ จะได้ประสบความสำเร็จในการเปิดร้านซ่อมวิทยุ โทรทัศน์ ตามที่หวังไว้

สววย : หลังจากนั้นไปเราคงไม่ได้มานั่งคุยกันอย่างนี้อีกแล้ว

สววย : ประทับใจนี่เป็นอย่างมากเลย ช่วยสววยตลอดเลย ช่วยเข็นรถให้ บางทีก็ล้างจาน ให้เพราะกลัวมาเข้ากลุ่มไม่ทัน

เสริฐ : เราน่าจะเป็นเพื่อนกันได้ หากนายยอมรับเราให้โอกาสเราเป็นเพื่อน เวลาเรียนเราก็จะไปนั่งใกล้ ๆ ไปไหนไปด้วยกัน

กล่าวโดยสรุป การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีผลทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล เพิ่มขึ้นเนื่องจาก สภาพแวดล้อมของกลุ่มที่มีบรรยากาศของความรู้สึกไว้วางใจ การยอมรับ ความอบอุ่นและความเข้าใจที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากผู้นำกลุ่มเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดขึ้นทำให้ สมาชิกสามารถค้นพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีระหว่างบุคคล ด้วย ศักยภาพของตนเอง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย